

COMITETUL DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ AL
JUDEȚULUI CARAȘ-SEVERIN
MUZEUL DE ISTORIE AL JUDEȚULUI
CARAȘ-SEVERIN

BANATICA

* * *

REȘITA, 1975

BANATICA

REȘITA 1973

COMITETUL DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ
AL JUDEȚULUI CARAȘ-SEVERIN
MUZEUL DE ISTORIE AL JUDEȚULUI CARAȘ-SEVERIN

BANATICA

* * *

REȘIȚA, 1975

COMITETUL DE REDACȚIE

H. DAICOVICIU

doctor în istorie

I. I. RUSSU

doctor-docent în științe istorice

E. SOMEȘAN

M. DELEANU

C. FENEȘAN

GH. LAZAROVICI

I. POPA

I. UZUM

redactor responsabil

V. WOLLMANN

secretar de redacție

V. ZABERCA

„BANATICA“

Orice corespondență se va adresa:
Muzeul de istorie al județului
Caraș-Severin din Reșița
Str. 7 Noiembrie nr. 8
Telefon 13127

„BANATICA“

Toute correspondance sera envoyée
à l'adresse:
Muzeul de istorie al județului
Caraș-Severin din Reșița (ROMANIA)
Str. 7 Noiembrie nr. 8
Telefon 13127

Pe copertă: relieful votiv cu Cavalerul trac (Pojejena, jud. Caraș-Severin)

CUPRINS

SOMMAIRE — INHALT — CONTENTS

EPOCA STRĂVECHE

GHEORGHE LAZAROVICI, Unele probleme ale ceramicii neolitice din Banat	7
(Einige Fragen der Banater neolithischen Keramik)	
SEVER DUMITRAȘCU, Așezarea neolitică de la Sîntana-Holomb The neolithic settlement from Sintana-Holomb	25 32
TUDOR SOROCEANU, Însemnătatea cimitirului de la Mokrin pentru cronologia epocii timpurii a bronzului în Banat	33
(Die Bedeutung des Gräberfeldes von Mokrin für die Chronologie der frühen Bronzezeit aus dem Banat)	
FLORIN MEDELEȚ, Situla de la Remetea Mare (jud. Timiș)	49
Die Bronzesitula von Remetea Mare (Kreis Timiș)	

PERIOADA ROMANĂ ȘI POSTROMANĂ

M. D. PETROVSZKY — I. I. RUSSU, O diplomă militară din Tibiscum	61
Ein römisches Militärdiplom aus Tibiscum	73
I. I. RUSSU, Diploma militară romană din Čovdin (R.S.F.J.)	75
Das römische Militärdiplom von Čovdin (R.S.F.J.)	84
DUMITRU PROTASE — LIVIU PETCULESCU, Coiful roman de la Berzovia	85
Der römische Helm von Berzovia	89
DOINA BENEĂ, Observații cu privire la topografia Dienei în epoca romană	91
Betrachtungen zur Topographie des römischen Dierna	97

NICOLAE GUDEA — ION DRAGOMIR, Cărămidă romană cu text cursiv din secolul al IV-lea descoperită la Gornea	99
Ein in Gornea gefundener römischer Ziegel mit Text in Kursivschrift aus dem IV. Jh.	119

ISTORIE MEDIE

VASILE BORONEANȚ, Locuirea din secolele XII—XIII de la Ogașul Neamțului — Comuna Berzasca	123
L'habitat des XII — XIII ^e siècles d'Ogașul Neamțului, commune de Berzasca	129
ILIE UZUM, Cimitirul medieval de la Gornea — „Țîrcheviște”	131
Das frühmittelalterliche Gräberfeld von Gornea — „Țîrcheviște”	143
IOAN DANI — COSTIN FENEȘAN, O listă de socoteli din Banatul secolului al XIV-lea.	145
Eine Rechnungsaufzeichnung aus dem Banat des XIV. Jhs.	152
COSTIN FENEȘAN, Asistența socială și lupta minerilor din Banat în a doua jumătate a veacului al XVIII-lea	153
Die Sozialassistentz und der Kampf der Banater Bergarbeiter in der zweiten Hälfte des XVIII. Jahrhunderts	173
VOLKER WOLLMANN, Hărți privind exploatarea miniere de la Dognecea din prima jumătate a secolului al XVIII-lea	175
Grubenrisse von Dognecea aus der ersten Hälfte des XVIII. Jh.	190
LADISLAU GYÉMÁNT, Rolul lui Vasile Georgevici în mișcarea de emancipare a românilor bănățeni (1820—1826)	193
Die Rolle Vasile Georgevici' in der Befreiungsbewegung der Banater Rumänen (1820—1826)	207

ISTORIE MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ

GHEORGHE RUJA, Situația muncitorimii miniere și metalurgiste în Banatul montanistic la mijlocul veacului al XIX-lea	209
Die Lage der Berg- und Hüttenarbeiter aus dem montanistischen Banat um die Mitte des XIX. Jahrhunderts.	217
VASILE ZABERCA, Din istoria mineritului Cărașan în secolul al XIX-lea. Exploatarea auriferă „Elisabeta”	219
On the history of mining in Căraș mountains in the XIX century. „Elisabeta” gold bearing mine working	229

NICOLAE CORDOȘ, Organizarea apărării în procesul memorandist	231
Die Organisierung der Verteidigung im Memorandenprozess	248
VIOREL FAUR, Presa românească din Oradea despre mișcarea memorandistă	249
Rumänische Zeitungen aus Oradea über die Memorandumbewegung	257
ION ȘERBAN, Represiuni antimuncitorești în județele Caraș și Severin în perioada interbelică (1919—1939)	259
Arbeiterfeindliche Unterdrückungen in den Kreisen Caraș und Severin in der Zwischenkriegsperiode (1919—1939)	269
ION POPA, Aspecte ale șomajului în zona industrială din sudul Banatului (1929—1933)	271
Quelques aspects du chômage dans la zone industrielle du sud du Banat (1929—1933)	276
OVIDIU BOZU, Măsuri represive adoptate împotriva muncitorilor în perioada militarizării Uzinelor Reșița	277
Unterdrückungsmassnahmen, die während der Militarisierung der Reșițaer-Werke gegen die Arbeiter getroffen wurden	282
CONSTANTIN BRĂTESCU, Documente referitoare la acțiunile greviste și de sabotaj organizate de clasa muncitoare sub conducerea P.C.R. în zona industrială a Banatului de Sud în perioada 1942—1944	283
Belege über Streik- und Sabotageaktionen die von der Arbeiterklasse unter der Führung der K.P.R. in der Industriezone im Süden des Banats zwischen 1942—1944 organisiert wurden	289
GHEORGHE RUJA — VASILE ZABERCA, Contribuția muncitorilor la refacerea economică a țării și înfăptuirea actului revoluționar al naționalizării principalelor mijloace de producție (1944—1948)	290
La contribution des travailleurs de Reșița au redressement économique du pays et à la réalisation de l'acte révolutionnaire de la nationalisation des principaux moyens de production (1944—1948)	301

ISTORIA ARTEI ȘI CULTURII

NICOLAE SĂCARĂ, Donjonul de la Turnu-Ruieni	303
Der Turm von Turnu-Ruieni	309
MIRCEA POPA, Încercarea lui Andrei Șaguna de a edita un ziar la Arad sau Timișoara în 1849	311
L'essai de André Șaguna d'éditer un journal à Arad ou à Timișoara en 1849	315
MIHAIL DELEANU, „Ludimagister”, prima revistă pedagogică la Reșița	317
„Ludimagister” la première revue pédagogique à Reșița	326

OLIVER VELESCU, Activitatea pictorului bănăţean Gheorghe Baba în Oltenia	327
L'activité du peintre banatois Gheorghe Baba en Olténie	332

CRONICĂ ARHEOLOGICĂ ŞI REPERTORII

NICOLAE GUDEA, Date noi despre castrul roman de la Pojejena (Neue Angaben über das Römerlager von Pojejena)	333
DUMITRU PROTASE, Castrul roman de la Surducul Mare (jud. Caraş-Severin)	345
(Das Römerlager von Surducul Mare, Krs. Caraş-Severin)	
DUMITRU PROTASE, Villa rustica de la Dalboşet (jud. Caraş- Severin)	349
(Die villa rustica von Dalboşet, Krs. Caraş-Severin)	
EUGEN IAROSLAVSCHI, O villa rustica la Caransebeş	359
(Eine villa rustica in Caransebeş)	
RICHARD PETROVSZKY, Contribuţii la repertoriul arheologic al localităţilor judeţului Caraş-Severin din paleolitic până în seco- lul al V-lea î.e.n.	365
(Beiträge zum archäologischen Ortsverzeichnis des Kreises Caraş-Severin, vom Paläolithikum bis in das V. Jh. v.u.Z.)	
VASILE IONIŢĂ, Toponime slave în Valea Bîrzavei	379
Toponimes slaves dans la Vallée de Bîrzava	396
Prescurtări bibliografice	399
Abréviations bibliographiques	